

STUDIUM GENERALE 22.23

Academische kennis
voor iedereen

PRO
GRAM
MA

Publiekscolleges

2022

zaterdag 1 oktober

Schunck, Heerlen

Bart Frijns, hoogleraar Finance

Het belang van cultuur in het financieel handelen.

Over cultuur, cultuurverschillen en culturele diversiteit en hoe deze financiële beslissingen beïnvloeden.

Cultuur en culturele achtergrond hebben sterke invloed op financieel handelen en financiële uitkomsten voor mensen en ondernemingen. Omdat cultuur van jongs af aan is aangeleerd, is het lastig te veranderen. Ook bepaald financieel gedrag is niet of nauwelijks te veranderen. Zo zien we in individualistische culturen bijvoorbeeld een groter risico nemend gedrag dan in een collectivistische cultuur, maar ook dat beleggers meer investeren in de aandelen in landen waarvan ze de cultuur beter begrijpen. In dit publiekcollege bespreekt Bart Frijns de verschillende invloeden van cultuur en de implicaties daarvan op financiële uitkomsten.

Arno Nuijten, bijzonder hoogleraar Informatiekunde

Betere IT-beslissingen door kennis van risicogedrag.

Er is iets vreemds aan de hand met informatietechnologie: het doet soms precies het tegenovergestelde van wat je zou verwachten.

Informatietechnologie is overal, voorziet ons razendsnel van informatie en verbindt met anderen. Je zou dus verwachten dat we met zijn allen een hoop tijd overhouden, verstandige goed geïnformeerde beslissingen nemen en elkaar beter weten te vinden. Maar rondkijkend in bedrijven zien we informatiesystemen vaak als hoofdpijn-dossiers. We zien dat mensen achter het stuur of op de fiets zich door informatietechnologie laten afleiden en verleiden tot roekeloos gedrag. En thuis blijkt tijdsbesparende informatietechnologie juist onze tijd op te slokken en leidt het zelfs tot verslaving en infobesitas. In zijn lezing bespreekt Arno Nuijten hoe ons brein informatie verwerkt en hij belicht daarbij de paradoxale kant van informatie. Hij gaat graag het gesprek aan met zijn publiek; kunnen we verstandiger omgaan met IT?

Alexander Peine, hoogleraar Cultuur, innovatie en communicatie

Ouder worden en digitalisering.

Oud worden zoals jij dat wil; kan dat straks met behulp van digitale technologie?

In deze lezing zal Alexander Peine ingaan op recente ontwikkelingen aan het raaskvlak van vergrijzing, ouderdom en digitalisering. Digitale technologieën zijn tegenwoordig een bijna vanzelfsprekend onderdeel van de leefwereld van ouderen. Tegelijkertijd zijn er veel verwachtingen dat problemen in de zorg kunnen worden aangepakt door nieuwe technologieën die worden ontwikkeld om mensen te ondersteunen als ze ouder worden. Kortom – ouderdom en digitale technologieën zijn steeds meer met elkaar verweven. Maar wat zijn de kansen en de risico's van deze ontwikkeling? Wat betekenen ze voor onze mogelijkheden om oud te worden zoals wij dat willen?

donderdag 17 november

Bibliotheek Brunssum

Paquita Perez, hoogleraar Milieu-natuurwetenschappen

Het benutten van lokale burgerkennis bij klimaatvraagstukken.

Alleen samen maken we de toekomst duurzaam voor de generaties na ons.

Limburg werd in juli 2021 getroffen door plaatselijk zeer zware regenval, met overstromingen tot gevolg. Door deze ramp werd klimaatverandering ineens concreet en tastbaar. Hoe kunnen rampen in de toekomst worden afgewend? Goed samenwerken en samen leren met bewoners kunnen voor de provincie en gemeenten één van de oplossingen zijn voor het optimaliseren van klimaatbeleid. Onderzoek van Paquita Perez toont een nieuwe invalshoek voor het inzetten en vormgeven van participatie bij klimaatvraagstukken. Eén met meerdere perspectieven op een duurzaamheidsproces. In dit college is er ook ruimte voor inbreng van eigen ervaringen. Alleen samen maken we de toekomst duurzaam voor de generaties na ons.

2023

donderdag 16 februari

Studiecentrum Utrecht

Gino Camp, bijzonder hoogleraar Effectief leren

Hoe kun je het beste leren?

We zijn voortdurend bezig met leren, maar volgens de wetenschap van leren en geheugen doen we dat helemaal niet zo handig...

Wij zijn als mens eigenlijk voortdurend bezig met leren. Op school, tijdens onze opleiding, op het werk. Maar ook in onze vrije tijd leren we steeds nieuwe kennis en vaardigheden. Dat lijkt allemaal vanzelf te gaan, maar als je goed naar het leerproces kijkt, blijken we dat helemaal niet zo handig aan te pakken. Hoe komt het dat we vaak niet effectief leren? Hoe werkt leren eigenlijk? En hoe moet het dan wel? Gino Camp zal in deze Studium Generale lezing op deze vragen ingaan vanuit de wetenschap van leren en geheugen.

donderdag 16 maart

HuB. Bibliotheek Kerkrade

Gerard Mertens, hoogleraar Financieel management

Greenwashing: de kloof tussen groene woorden en vieze daden.

Hoe duurzaam zijn bedrijven en organisaties nu echt?

Wereldwijd is het besef doorgedrongen dat het bedrijfsleven veel meer dan alleen financiële verantwoordelijkheid draagt. Overheden, investeerders en consumenten krijgen naast economische doelstellingen steeds meer oog voor klimaatveranderingen en mensenrechten.

Veel bedrijven profileren zich daarom graag met duurzame doelen. Ze blazen hoog van de toren met stevige ambities op het gebied van klimaat, biodiversiteit of mensenrechten. Maar er is een grote kloof tussen groene woorden en vieze daden. Gerard Mertens gaat op zoek naar de waarheid: hoe zit het nu echt met de ambities op het gebied van duurzaamheid?

woensdag 29 maart

Studiecentrum Rotterdam

Sarah Schoenmaekers, bijzonder hoogleraar Europees recht Open Universiteit & universitair hoofddocent Europees recht, Maastricht University

Nationale identiteit als beperking op het vrij verkeer.

Binnen de Europese Unie kan iedereen zich, in principe, vrij bewegen. Je kunt Italiaanse mode shoppen in Milaan, luieren aan het strand van Griekenland of Spaans studeren in Valencia. Toch roepen lidstaten geregeld redenen in om dit vrij verkeer te beperken. Eén van die redenen is de nationale identiteit. Hiermee wil men de eigen cultuur beschermen tegen buitenlandse invloeden. Want onze nationale identiteit botst nogal eens met de Europese identiteit en belangen. Aan de hand van recente rechtspraak bespreekt Sarah Schoenmaekers het begrip nationale identiteit in de context van de Europese vrije markt. Meer concreet vraagt zij zich af: wanneer kan nationale identiteit rechtsgeldig worden ingeroepen om het vrij verkeer in de Europese Unie in te perken?

donderdag 6 april

Studiecentrum Eindhoven

Jetse Stoorvogel, hoogleraar Geïntegreerde milieu-modellering Open Universiteit & universitair hoofddocent Bodem-Landgebruik interacties Wageningen Universiteit

De rol van milieumodellering in beleidsvorming.

Hoe modellen het onzichtbare zichtbaar maken.

In onze zoektocht naar duurzame oplossingen voor milieuproblemen zijn we in toenemende mate afhankelijk van modelstudies. Het effect van beleid (op het gebied van bijv. klimaat en stikstof) is simpelweg niet experimenteel te onderzoeken. Milieumodellen kunnen op basis van algemene wetenschappelijke inzichten een nuttig hulpmiddel zijn om de, vaak onzichtbare en complexe, processen te visualiseren en de beleidskaders vast te stellen. In dit publiekcollege neemt Jetse Stoorvogel ons mee op de zoektocht van de wetenschap naar de juiste modellen enerzijds en de toepassing ervan in de politiek anderzijds. Zo laat hij zien wat deze modelstudies wel, maar zeker ook wat ze niet, kunnen bijdragen aan het publiek debat.

donderdag 20 april

Studiecentrum Hasselt

Sarah de Mul, hoogleraar Literatuur, cultuur en diversiteit

De kunst van de burn-out.

Hoe kunnen Cultuurwetenschappen bijdragen aan het ter discussie stellen van gangbare stereotypen en heersende stigma's rond burn-out? Hoe kan burn-out bijdragen tot het creëren van een meer mensgerichte, duurzame mind-set? En vooral, hoe spelen artistieke representaties van burn-out hierbij een rol?

Al te vaak wordt burn-out gezien als een individuele pathologie die veroorzaakt wordt door persoonlijke kwetsbaarheden. Maar wereldwijd trekken psychologen aan de bel omdat de COVID-19 pandemie ervoor zorgt dat mensen over alle beroepssectoren heen meer werkstress ervaren en burn-out steeds vaker voor komt. Tijd om onze visie bij te stellen. Hedendaagse kunst en cultuur(wetenschappen) kunnen hierin een belangrijke rol spelen. In deze lezing licht Sarah de Mul toe hoe de Cultuurwetenschappen kunnen bijdragen aan het ter discussie stellen van gangbare stereotypen en heersende stigma's rond burn-out, hoe burn-out kan bijdragen tot het creëren van een meer mensgerichte, duurzame mind-set, en vooral, hoe artistieke representaties van burn-out hierbij een rol kunnen spelen.

donderdag 11 mei

Studiecentrum Zwolle

Frank de Jong, bijzonder hoogleraar Kenniscreatie en responsief leren/onderwijs & lector Aeres Hogeschool Wageningen

Het leren, en daarmee het onderwijs, kan ook anders!

Sociaal leren, knowledge building en kennis cocreatie voor de broodnodige transitie van het huidige leren voor een betere samenleving.

Leerlingen en studenten ontwikkelen tot kennis co-creërende werknemers en burgers. Competent om te werken en leren in teams en multidisciplinaire netwerken; in staat en vaardig om in productieve dialoog de uitdagingen aan te kunnen. – Dat is wat we zouden moeten willen bereiken met ons onderwijs. Op die manier kunnen deze mensen bijdragen aan uitdagingen in de samenleving, werk, opvoeding, ect. Een polariserende samenleving (autocratie-democratie, rijk-arm, conservatief-progressief) met enorme uitdagingen in klimaat, culturele diversiteit, verdeling rijkdom, energietransitie en veel meer. Dat vraagt om dialoog in plaats van debat, om samen werken en leren en oplossingen zoeken in plaats van een 'ieder voor zich'. En dan te bedenken dat ons onderwijs nog sterk humanistisch op het individu en kennisoverdracht gericht is: leren om te weten! Sociaal leren, knowledge building, kenniscreatie hebben wel die dialoog centraal staan en daarmee de potentie om een broodnodige transitie van het huidige leren vorm te geven: leren om te begrijpen, daar pleit prof. dr. De Jong voor in zijn publiekcollege.

donderdag 1 juni

Studiecentrum Amsterdam

Anna Berlee, hoogleraar Gegevensbescherming en Privacyrecht

Op beeld in de buurt.

Wat registreren alle camera's bij jou in de buurt eigenlijk, en is dat een probleem? Belangrijker wellicht nog; wie heeft er allemaal toegang tot die beelden?

Nederland hangt tegenwoordig vol met camera's. We kennen inmiddels wel de perikelen rondom de ANPR-camera's langs de (snel)weg, en de camera's in en rondom het openbaar vervoer. Maar camera's lijken nu ook niet meer weg te slaan bij een simpele wandeling door de buurt, van abri's in de bushalte, beveiligingscamera's in en rondom het winkelcentrum en de opkomst van de slimme deurbel die hele straten in kaart lijkt te brengen. Wat registreren al deze camera's eigenlijk, en is dat een probleem? Belangrijker wellicht nog; wie heeft er allemaal toegang tot die beelden? In deze Studium Generale neemt Anna Berlee ons mee op een korte privacy wandeling, voorafgaand aan het college, om zelf eens te kijken hoe vaak we op beeld staan bij een simpele wandeling door de buurt. En daarna bekijken we – beschermt? – binnen samen verder naar de juridische kanten van al deze camera inzet.

Al onze doordeweekse publiekscolleges zijn om 19:00 uur.

De kick-off op zaterdag 1 oktober is van 12:00 tot 15:00 uur; ieder uur start een nieuwe lezing.

→ De toegang is gratis maar aanmelden is gewenst.
ou.nl/studium-generale